

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21457/2023
28.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Анкица Мишков, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Димитрије Ђукић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 188/23 од 20.04.2023. године, у седници одржаној 28.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 188/23 од 20.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 188/23 од 20.04.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена, а делимично одбијена жалба тужене и преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1163/22 од 19.01.2023. године тако што је одбијен тужбени захтев да се према туженој одреде мере заштите од насиља у породици забраном приближавања тужиоцу на удаљености мањој од 50 метара и да га узнемирава телефонским позивима, слањем СМС-а и порука путем других друштвених мрежа, а потврђена првостепена пресуда у преосталом делу којим је одређена мера заштите од насиља у породици и забрањено туженој да узнемирава тужиоца на било који други начин који ремети његову физичку безбедност и душевни мир и спокојство, у делу којим је одлучено да се мере заштите од насиља у породици одређују на период од годину дана и могу бити продужаване све док не престану разлози због којих су одређене и у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 85.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, а одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, битних повреда одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011...10/2023, у даљем тексту: ЗПП), у вези члана 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Неосновано се наводима ревизије указује да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, што је разлог за изјављивање ревизије прописан одредбом члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, указивањем да изрека судске одлуке мора да буде одређена и извршива и мора да креира тачно одређену и извршиву обавезу за једну од страна, што овде није случај јер нису наведене радње и поступања чије предузимање се туженој забрањује у односу на тужиоца. Ово стога, што је побијаном другостепеном пресудом потврђена првостепена пресуда у делу у коме је туженој забрањено да узнемирава тужиоца на било који други начин који ремети његову физичку безбедност и душевни мир и спокојство, што по оцени Врховног суда представља формулацију забрањених радњи у свему у складу са мерама заштите прописаним одредбом члана 198. став 1. Породичног закона, те су по оцени Врховног суда на овај начин тачно одређена поступања која су забрањена туженој, тако да је правноснажном пресудом одлучено о тужбеном захтеву који има одређен захтев у погледу главне ствари, односно није поступљено противно одредби члана 192. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 1988. годиште и студира. Живео је у ... у ул. ... број ..., у стану који је у власништву тужене до маја месеца 2022. године. Тужена је често омаловажавала тужиоца и називала га разним именима, кривила га за развод од тужиоцевог оца, због чега је тужилац прекинуо контакт са њом. Дана 19.10.2021. године, тужена је дошла у ..., тражила је да уђе у стан што јој тужилац није дозволио, тада је тужена ударала на врата и псовала тужиоца, након чега је тужилац позвао полицију. Због тог догађаја је решењем Основног суда у Новом Саду НП 1042/21 од 20.10.2021. године, усвојен предлог за продужење хитне мере која је одређена Наредбом МУП ПУ Нови Сад од 19.10.2021. године у трајању од 48 часова, те је наложено овде туженој да не контактира и не прилази тужиоцу као жртви насиља, при чему је одређено да продужење мере почиње да тече од 21.10.2021. године у 11,41 часова и да се завршава 20.11.2021. године у 11,41 часова. Ово решење је постало правноснажно дана 25.10.2021. године јер је решењем Вишег суда у Новом Саду број НПЖ 151/21 од 25.10.2021. године, одбијена као неоснована жалба овде тужене и потврђено наведено решење Основног суда у Новом Саду. Тужилац је у свом исказу тврдио да се због понашања тужене осећа изузетно узнемирано, да није у могућности да обавља свакодневне активности. Пресудом Основног суда у Новом Саду П 52072/21 од 25.02.2022. године, обавезан је овде тужилац АА као тужени у том поступку да у року од 15 дана од 25.02.2022. године, као дана пресуђења, испразни од лица и ствари која нису у својини ББ, као тужиле (овде тужене) и преда јој у посед стан који се налази у стамбеној згради у ... у ул. ... број ..., стан бр. ..., па се након доношења те пресуде тужилац иселио из стана у мају месецу 2022. године и сада повремено борави у ... код оца а повремено је у У свом исказу је тврдио да приликом одлазака у ... осећа анксиозност и угроженост јер се боји мајке. Тужилац од октобра месеца 2021. године нема контакте са туженом.

На овако утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови применом материјалног права из чл. 197-200. Породичног закона оценили да је због понашања тужене према тужиоцу оправдано одређивање мере заштите од насиља у породици – забраном узнемиравања на било који други начин који ремети његову физичку безбедност и душевни мир и спокојство, која је предвиђена чланом 198. став

2. тачка 5. Породичног закона, на период од годину дана који је оцењен као довољан да би се постигла сврха одређивања те мере, с тим да се она може продужити док не престану разлози због којих је одређена.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Чланом 197. став 1. Породичног закона прописано је да је насиље у породици понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице, а насиљем у породици у смислу става 2. тач. 1. и б. овог члана, сматра се нарочито наношење или покушај наношења телесне повреде, вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање. Уколико суд утврди да постоји насиље у породици, овлашћен је, да у смислу члана 198. Породичног закона, одреди једну или више мера заштите од насиља у породици, којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице, које су одређене таксативно, по систему енумерације, тако да суд није овлашћен да одреди било коју другу меру.

Законска дефиниција насиља у породици омогућава свеобухватну заштиту, спречавање и сузбијање насиља у породици и обухвата све могуће видове испољавања насиља тј. свако дрско, безобзирно и злонамерно понашање којима се угрожавају основне вредности људског бића – његов телесни интегритет, душевно здравље и спокојство. Овако широко дефинисање појма насиља у породици је неопходно како би се омогућила правовремена реакција институције система на насиље у породици, тј. одређивање мере заштите од насиља у породици док оно још увек није попримило теже облике, јер се тиме може прекинути процес ескалације насиља. Сви видови насиља према члану породице, између осталог вређање, дрскост, безобзирност и злонамерност су компоненте насиља у породици, његова суштинска обележја, која га јасно разликују од дозвољеног понашања. Ови појмови представљају типичне правне стандарде, чију садржину суд треба да попуни својим судом вредности. Да би критеријуми за конкретизацију ових правних стандарда довели до адекватне и правовремене реакције на насиље у циљу његовог спречавања, неопходно је да суд покаже „нулту толеранцију“ на насиље, што подразумева да се свако понашање које одступа од стандарда „нормалног“ опхођења и комуникације са члановима породице квалификује као насиље у породици.

Супротно наводима ревизије, и по оцени Врховног суда се у конкретном случају, у понашању тужене, која је сину упутила увреде, стичу елементи насиља у породици, па је због опасности од даљег продубљивања конфликта оправдано одређивање мере заштите од насиља у породици забраном даљег узнемиравања, како су то проценили и Центар за социјални рад ... и Центар за социјални рад При том, правилност оцене нижестепених судова о оправданости одређивања мере заштите од насиља у породици се не доводи у сумњу јер није заснована само на мишљењу овог органа о сврсисходности тражене мере, већ на чињеницама утврђеним и из осталих изведених доказа у поступку (исказа парничних странака) из којих произлази да су њихови породични односи нарушени, да тужена према тужиоцу исказује нетрпељивост и упућује му увреде, а што код тужиоца изазива осећај угрожености и узнемирености. Због тога је оправдано одређивање мере забране даљег узнемиравања тужиоца сваким понашањем које ремети његову физичку безбедности и душевни мир и спокојство, као најблаже мере заштите од насиља у породици, којом је могуће постићи сврху заштитних породично правних мера, у циљу обезбеђивања тужиоцу мира, спокоја и безбедности и живота без страха од даљег насиља од стране мајке.

Правилна је оцена другостепеног суда да није од утицаја на оправданост одређивања мере од заштите од насиља у породици околност да тужена после спорног

догађаја није више вршила насиље према сину. По становишту Врховног суда, мере заштите од насиља у породици се изричу због већ испољеног насиља. Извршено породично насиље, без обзира на интензитет и облик испољавања, довољан је разлог за изрицање мера породично правне заштите, при чему треба имати у виду да породично насиље, по правилу, има узлазну линију у виду облика испољавања и последица које изазива, због чега је неопходно изрицање мера заштите онда када насиље још увек није попримило теже облике. Такође, изрицању мера заштите од породичног насиља има места и у периоду „примирја“. Сврха заштитних породично правних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интергиритета, здравља и личне безбедности члана породице изложеног насиљу, као и да се отклоне околности које погодују и подстичу понављање насиља, односно извршење других видова насиља. Која мера заштите ће се изрећи зависи од конкретне радње која представља насиље у породици, опасности која се том радњом изазива, узнемирености члана породице тако предузетом радњом, његове угрожености, као и процене степена опасности од поновљеног насиља. Мишљење саме жртве о степену опасности која јој прети такође утиче на сам избор мере заштите која ће у конкретном случају бити одређена, јер управо је жртва та којој се заштита пружа, тако да њена субјективна процена, заснована на искуству, представља кључни фактор приликом избора мере заштите која ће у сваком конкретном случају бити одређена.

Осталим наводима ревизије тужена понавља наводе истакнуте у жалби. Другостепени суд је оценио све жалбене наводе тужене који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге. Њима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић